

Driftsstyring på kirkegårde

Udgivere

- Kirkeministeriet
- Foreningen af Danske Kirkegårdsledere
- Skov & Landskab, Københavns Universitet

Smuk ramme

Kirkegårdene er en smuk og værdig ramme om livets afslutning, og sådan skal det blive ved med at være. En plejeplan for den enkelte kirkegård er et godt redskab til at sikre dette.

Arbejdet med plejeplanerne skal foregå lokalt, men provstiet spiller en central rolle. Denne folder fortæller, hvordan arbejdet gribes an.

Driften har hidtil været styret af traditioner. Det har givet os den kirkegård, vi kender og holder af. Men fremover skal vi være meget opmærksomme på, hvad driften koster. En plejeplan for den enkelte kirkegård giver overblik over driftsopgaven og er et godt grundlag for tilrettelæggelse af arbejdet. I provstiet kan plejeplanerne bruges ved normeringer og takstberegninger og til at give overblik.

Ved at tilrettelægge driftsopgaven systematisk og blive mere opmærksomme på mål, arbejdsgange og ressourceforbrug kan man sikre, at ressourcerne anvendes bedst muligt i forhold til det ønskede resultat. Det er det, driftsstyring på kirkegårde handler om.

Fælles system

Plejeplanen skal give svar på tre centrale spørgsmål:

- hvad har vi?
- hvad vil vi?
- hvordan gør vi?

Idéen er at skabe klarhed over driften af kirkegården til gavn for menighedsråd, medarbejdere, brugere – og provsti.

Det kan være en stor opgave at lave en plejeplan. Derfor har Skov & Landskab sammen med Kirkeministeriet og Foreningen af Danske Kirkegårdsledere udarbejdet to håndbøger med standardbeskrivelser for de mål og opgaver, som er aktuelle på kirkegårdene.

Standardbeskrivelserne kan bruges på alle kirkegårde som grundlag for arbejdet med plejeplanen.

Det fælles system består af to håndbøger med standardbeskrivelser:

- Kvalitetsbeskrivelser for kirkegårde (mål og tilstandskrav)
- Praktisk håndbog i kirkegårdsdrift (arbejdsopgaver)

Få overblik

Første trin i arbejdet med plejeplanen er en grundig gennemgang af kirkegården. Det er vigtigt at se på kirkegården med nye øjne og finde ud af, hvilke typer arealer man har. I de to håndbøger opdeles kirkegårdens arealer i 12 arealtyper. Disse arealtyper er almindelige på de fleste kirkegårde.

Når man har fået arealtyperne tegnet ind på kirkegårdskortet, har man besvaret spørgsmålet: Hvad har vi?

Men driftsopgaven omfatter også generelle opgaver og ydelser – f.eks. hører fjernelse af affald og vintertjeneste med til driftsopgaven. Borgerne forventer desuden, at kirkegården leverer forskellige ydelser i forbindelse med begravelser og den efterfølgende gravstedspleje. Omfanget af generelle opgaver og ydelser indgår også i plejeplanen.

Grønne elementer

Arealtyper

- Blomster
- Græs
- Hække og pur
- Buske
- Træer
- Bevoksninger
- Vand

Grå elementer

Arealtyper

- Belægninger
- Bygværker
- Terræninventar

Sammensatte elementer

Arealtyper

- Gravstedslementer
- Kulturhistoriske elementer

Generelle opgaver

- Tømning af affaldskurve, indsamling af visne buketter mv.
- Fjernelse af affald og løse materialer
- Fjernelse af nedfaldent løv
- Vintertjeneste
- Pyntning af kirkegården

Ydelser

- Erhvervsydelse
- Begravelsesydelse
- Gravstedsydelse
- Pyntningsydelse

Tag stilling

Arbejdet med plejeplanen giver menighedsrådet anledning til at overveje, hvad man vil med kirkegården.

- Hvordan skal den se ud fremover?
- Hvad er det overordnede mål?

For alle areal typer er der valgmuligheder. For areal typen græs kan man f.eks. vælge mellem elementerne prydblæne, græsplæne, slået græs eller naturgræs. Eller man kan vælge alle fire slags men forskellige steder på kirkegården, hvis man ønsker forskellige udtryk og omkostninger.

Valgene træffes af menighedsrådet, der har fastlagt målene og har ansvaret for økonomien. I kvalitetsbeskrivelserne kan man se, hvilke valgmuligheder der er inden for hver af de 12 areal typer. De elementer, der vælges, markeres på plejeplanens kortdel, som er en uddybning af areal type kortet.

Valgmuligheder for areal typen græs.

Valgmuligheder for alle areal typer findes i rapporten *Kvalitetsbeskrivelser for kirkegårde*.

Samarbejde

Når man har udarbejdet en plejeplan, er mål og arbejdsopgaver tydelige. Plejeplankortet giver overblik og sammen med *Praktisk håndbog i kirkegårdsdrift* er der klarhed over, hvordan driftsopgaven udføres på den enkelte kirkegård. Det gør det nemmere for medarbejderne at træffe de rigtige beslutninger i forbindelse med arbejdets tilrettelæggelse og udførelse.

Hvis alle bruger det fælles system, er plejeplanen desuden et godt grundlag for en samarbejdsaftale mellem flere kirkegårde. Plejeplanerne giver et samlet overblik over arbejdsmængden. Efterhånden får medarbejderne fortrolighed med systemet, så lokale variationer hurtigt findes i plejeplanen for den enkelte kirkegård. Plejeplanen giver også menighedsrådet en vis tryghed, når en »fremmed« gartner skal passe kirkegården.

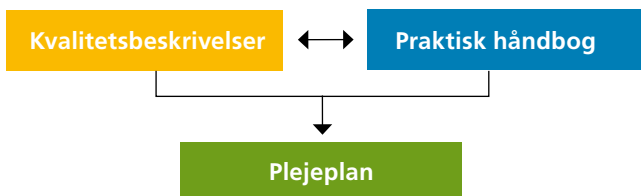
Plejeplanens kortdel.

Stauder	Lund
Græsplæne	Løs belægning
Klippede hække	Mure og portaler
Bunddækkende buske	Inventar
Fuldkronede træer	Individuelle gravsteder i brug
Formede træer	Ledige individuelle gravsteder

Den rigtige pris

Budgetterne bliver efter al sandsynlighed mindre i de kommende år. Derfor er det blandt andet vigtigt, at brugerne betaler den rigtige pris for pleje og vedligeholdelse af gravsteder, sommerblomster og granpyntning mm. Plejeplanens tekstark giver mulighed for at kæde de valgte elementer sammen med arealer og mængder. Registreres timeforbruget ved løsning af plejeopgaven på de enkelte elementer, har man et godt grundlag for beregningen af den rigtige pris.

Plejeplanens tekstark.

Plejeplan – elementer	
Kvalitet og mål	
Element:	
Kirkegård:	Dato:
Formål, beskrivelse og mål:	
Tilstandskrav:	
Arealopgørelse	
Mængder	Tilstandsvurdering
Korthenvisning	
Illustrationer	
Bemærkninger	

Læs mere om drift af kirkegårde

- **Kvalitetsbeskrivelser for kirkegårde**

Af Susanne Guldager, Palle Kristoffersen & Christian Philip Kjøller, Park- og Landskabsserien nr. 41, Skov & Landskab, 2010, 92 sider.

- **Praktisk håndbog for kirkegårdsdrift**

Af Susanne Guldager, Palle Kristoffersen & Christian Philip Kjøller, Park- og Landskabsserien nr. 42, Skov & Landskab, 2010, 76 sider.

- **Driftsstyring på kirkegårde – nøgletal til belysning af kirkegårdenes forvaltning**

Af Susanne Guldager, Jørgen Ravn Elkjær & Christian Philip Kjøller, Arbejdsrapport Skov & Landskab nr. 45, Skov & Landskab, 2008, 44 sider.

Rapporterne kan downloades på

www.km.dk, www.danskekirkegaarde.dk og www.sl.life.ku.dk.

Rapporterne kan bestilles på

www.sl.life.ku.dk

eller ved henvendelse til

SL books

Life Sciences

Thorvaldsensvej 40

DK-1871 Frederiksberg C

Tlf. 3535 7622

E-mail slbooks.life@slbooks.dk

Forfatter

Susanne Guldager

Fotos og illustrationer

Susanne Guldager og Christian P. Kjøller

Trykkeri

Rosendahls

Februar 2010

